

N:o 51.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 86, 87, 123 och 148 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; gifven Stockholms slott den 24 februari 1899.

Under återopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 86, 87, 123 och 148 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

L. Annerstedt.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 86, 87, 123 och 148 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Häri genom förordnas, att 86, 87, 123 och 148 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881 skola erhålla följande ändrade lydelse:

86 §.

Vägrar eller underlåter någon, som utan att vara krigsman under denna lag lyder, att åtlyda hvad den, som enligt tjenstereglemente eller särskildt förordnande öfver honom har befälsrätt i tjensten, inom gränsen af denna rätt anbefalt; varde den brottslige, om han är att hänföra till embets- eller tjänsteman, straffad efter 25 kap. 16 eller 17 § allmänna strafflagen, men eljest dömd högst till straffarbete i två år. Var förbrytelsen ringa; må den brottslige beläggas med disciplinstraff.

87 §.

Underlåter någon att efterkomma öfverordnads i särskilda fall meddelade föreskrifter i hvad som rör allmän ordning, ordningen inom krigsmagten eller dess anseende; belägges med disciplinstraff eller dömes till fängelse i högst sex månader.

123 §.

Har officer, underofficer eller någon vid krigsmagten anställd civil embets- eller tjänsteman i disciplinmål uppsåtligen med straff belagt eller hos annan, som innehar bestraffningsrätten, till bestraffning angifvit den han visste oskyldig vara, skall han afsättas och förklaras ovärdig att i rikets tjenst vidare nyttjas samt dessutom dömas,

a) om den oskyldige undergick sträng arrest eller var officer eller underofficer och undergick vaktarrest, till straffarbete från och med sex månader till och med två år; och

b) om den oskyldige undergick lindrigare bestraffning, eller om straff ej blef på grund af angifvelsen ålagdt eller, fastän det ålades, icke kom att verkställas, till fängelse i högst sex månader eller böter högst ett tusen kronor.

Gör annan, som lyder under denna lag, angivelse, som här är nämnd, skall han dömas, der den oskyldige undergick straff, som under a) sagdt är, till straffarbete från och med sex månader till och med två år, och, der sådant fall inträffar, som omförmäles under b), till fängelse i högst sex månader eller disciplinstraff af sträng arrest.

Har någon icke af ondt uppsåt, men ändå utan laga skäl, af förhastande eller oförstånd, med straff belagt eller gjort angivelse mot annan i disciplinmål; dömes, om den brottslige är officer eller underofficer, till böter, beräknade efter 25 kap. 21 § allmänna strafflagen, eller mistning af embete eller tjenst på viss tid, eller, der omständigheterna äro synnerligen försvärande, till afsättning, och, om han hör till manskabet, till disciplinstraff eller fängelse i högst sex månader.

Den, som efter detta lagrum gjort sig förfallen till straffarbete, skall ock dömas medborgerligt förtroende förlustig.

148 §.

Till disciplinmål räknas de mål, som angå öfverträdelser af denna lag, då de efter samma lags nedannämnda rum kunna försonas med disciplinstraff, nemligen:

- 1) gemenskap med fienden, efter 56 §;
- 2) rymningsbrott, delaktighet deri eller stämpling dertill, efter 62, 64, 66, 67 och 69 §§;

- 3) olofligt undanhållande från krigstjensten, efter 68 §;
- 4) underlåtenhet att uppenbara stämpling till uppror, efter 78 §;
- 5) sådana i 80 § omförmälda handlingar, hvaraf uppror eller upplopp lätt kan föranledas, efter samma lagrum;
- 6) otillåtna sammankomster, efter 81, 82 och 83 §§;
- 7) vägran eller underlåtenhet att fullgöra förmans befallning, efter 84, 85 och 86 §§;
- 8) underlåtenhet att efterkomma öfverordnads föreskrifter, efter 87 §;
- 9) våld, hot eller förolämpning, hvarom förmåles i 90, 91, 97, 98 och 100 §§; dock att dessa mål ej må utan den förörättades uttryckliga medgifvande behandlas såsom disciplinmål;
- 10) ohörsamhet eller uppstudsighet emot skildtvakt, annan vakt, patrull eller annan för bevakning eller ordningens upprätthållande utställd eller utsänd truppafdelning, efter 94 och 95 §§;
- 11) oljud, oväsende eller annan förargelse, fylleri, opålitlighet och oanständigt uppförande samt vanvård af den aktning, som krigsman bör af annan ega, efter 102 §;
- 12) krigsbytes tagande utan lof, efter 103 §;
- 13) oförsigtigt omgående med eld, efter 109 och 110 §§;
- 14) obehörigt nyttjande af kronans egendom, efter 111 §;
- 15) oloflig försäljning, pantsättning eller annan förskingring, förstörande eller skadande af beväring- eller beklädnadspersedlar, ammunition, tjenstehäst eller dess mundering eller foder, eller hvad annat som till utrustning hör, samt de flera förbrytelser, som omförmålas i 112 §, efter samma lagrum;
- 16) åtgärd af förman, som hör till manskapet, hvarigenom underlydande förmås till sammanskott, utgift, kostnad eller obehörigt arbete, efter 125 §; så ock emottagande af sådant utaf underlydande då det bjudes såsom af fri vilja, efter samma lagrum;
- 17) befälhafvares försök att vid mönstring dölja befintlig brist i vapen eller annat, som hör till rustning eller mundering, efter 129 §;
- 18) obehörigt öfvergifvande af eller försummelse på post, efter 140 och 141 §§;
- 19) dubbel legotagning eller delaktighet deri, efter 142 §;
- 20) vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i tjensten, efter 144 §, der ej genom förseelsen uppkommit skada eller kostnad, från hvars ersättande befrielse kan, enligt hvad i 30 § sägs, ega rum; samt
- 21) vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i embetet af den, som utan att vara krigsman lyder under denna lag, efter 146 §.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 3 februari 1899

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 CLAËSON,
 DYRSSEN.

Efter gemensam beredning med cheferna för landtförsvars- och sjöförsvarsdepartementen anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

»I anledning af åtskilliga inkomna framställningar har jag, i samråd med cheferna för landtförsvars- och sjöförsvarsdepartementen, vidtagit åtgärder för omarbetning af nu gällande disciplinstadga för krigsmagten. Med denna omarbetning åsyftas, bland annat, att klargöra den civilmilitära personalens disciplinära ställning. I sådant afseende torde i den reviderade disciplinstadgan böra upptagas tydliga och fullständiga bestämmelser dels om befogenhet för civilmilitär förman att meddela föreskrifter åt underlydande i hvad angår allmän ordning, ordningen inom krigsmagten eller dennas anseende, dels om motsvarande lydnesspligt för civilmilitär i förhållande till militär eller civilmilitär förman, dels om tillerkännande, under vissa förutsättningar, åt civilmilitär befäl-

hafvare af den bestraffningsrätt öfver underlydande, hvarom förmäles i 11 kap. strafflagen för krigsmagten. De nya föreskrifterna i disciplinstadgan om civilmilitärers befälsrätt och lydnesspligt kräfva emellertid, för att blifva fullt verksamma, att de i strafflagen för krigsmagten upptagna stadganden om ansvar för olydnad blifva jemkade i den riktning, att dylikt ansvar blifver stadgadt såväl för civilmilitär person, som underlåter att efterkomma öfverordnad krigsmans i särskilda fall meddelade föreskrifter i fråga om allmän ordning och dylikt, som ock för underlydande, hvilken underlåter att efterkomma hvad förman, som ej är krigsman, i sådant hänseende befalt. Vidare kan bestraffningsrätt i disciplinmål tydligen icke uppdragas åt civilmilitäre befälhafvare, med mindre än att desse befälhafvare för missbruk af bestraffningsrätten varda underkastade enahanda ansvar, som med afseende på officerare och underofficerare är föreskrifvet.

På grund häraf har förslag till lag om ändrad lydelse af 86, 87 och 123 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881 blifvit upprättadt, hvilket förslag torde böra underkastas grundlagsenlig behandling innan frågan om revision af disciplinstadgan slutligen handlägges.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ifrågasvarande förslag, af den lydelse bilagan litt. C vid detta protokoll utvisar, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lemna bifall.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Bilaga litt. C.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 86, 87 och 123 §§ i strafflagen
för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Häri genom förordnas, att 86, 87 och 123 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881 skola erhålla följande ändrade lydelse:

86 §.

Underlåter någon att efterkomma öfverordnad krigsmans i särskilda fall meddelade föreskrifter i hvad som rör allmän ordning, ordningen inom krigsmagten eller dess anseende; belägges med disciplinstraff eller dömes till fängelse i högst sex månader.

87 §.

Vägrar eller underlåter någon, som utan att vara krigsman under denna lag lyder, att åtlyda hvad den, som enligt tjenstereglemente eller särskildt förordnande öfver honom har befälsrätt i tjensten, inom gränsen af denna rätt anbefalt; varde den brottslige, om han är att hänföra till embets- eller tjänsteman, straffad efter 25 kap. 16 eller 17 § allmänna strafflagen, men eljest dömd högst till straffarbete i två år.

Var förbrytelsen ringa; må den brottslige beläggas med disciplinstraff.

Underlåter någon att efterkomma hvad förman, som ej är krigsman, befalt i hvad som rör allmän ordning, ordningen inom krigsmagten eller dess anseende; belägges med disciplinstraff eller dömes till fängelse i högst sex månader.

123 §.

Har officer, underofficer eller någon vid krigsmagten anställd civil embets- eller tjänsteman i disciplinmål uppsåtligen med straff belagt eller hos annan, som innehar bestraffningsrätten, till bestraffning angifvit den han visste oskyldig vara, skall han afsättas och förklaras ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas samt dessutom dömas,

a) om den oskyldige undergick sträng arrest eller var officer eller underofficer och undergick vaktarrest, till straffarbete från och med sex månader till och med två år; och

b) om den skyldige undergick lindrigare bestraffning, eller om straff ej blef på grund af angifvelsen ålagdt eller, fastän det ålades, icke kom att verkställas, till fängelse i högst sex månader eller böter högst ett tusen kronor.

Gör annan, som lyder under denna lag, angivelse, som här är nämnd, skall han dömas, der den oskyldige undergick straff, som under a) sagdt är, till straffarbete från och med sex månader till och med två år, och, der sådant fall inträffar, som omförmäles under b), till fängelse i högst sex månader eller disciplinstraff af sträng arrest.

Har någon icke af ondt uppsåt, men ändå utan laga skäl, af förhastande eller oförstånd, med straff belagt eller gjort angivelse mot annan i disciplinmål; dömes, om den brottslige är officer eller underofficer, till böter, beräknade efter 25 kap. 21 § allmänna strafflagen, eller mistning af embete eller tjänst på viss tid, eller, der omständigheterna äro synnerligen försvårande, till afsättning, och, om han hörer till manskapet, till disciplinstraff eller fängelse i högst sex månader.

Den, som efter detta lagrum gjort sig förfallen till straffarbete, skall ock dömas medborgerligt förtroende förlustig.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol tisdagen den 14 februari 1899.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden *Herslow,*
Skarin,
Norberg,
Billing,
Ramstedt,
Westring,
Grefberg.

T. f. byråchefen för lagärenden revisionssekreteraren Hammarskjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 3 innevarande februari, hvarmedelst, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmälde, förordnats, att högsta domstolens utlåtande skulle inhemtas öfver upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 86, 87 och 123 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; varande berörda förslag under bilaga D fogadt vid detta protokoll.

Högsta domstolen lemnade förslaget utan annan anmärkning, än att, då innehållet i 2 stycket af föreslagna 87 § stode i det närmaste samband med bestämmelsen i 86 §, dessa båda stadganden borde sammanföras i en enda §, som syntes hafva sin rätta plats efter stadgandet i 1:sta stycket af 87 §; hvarjemte erinrades, att, om sålunda förordade ändringar vidtoges, en jemkning af bestämmelserna i 7 och 8 punkterna af 148 § blefve nödvändig.

Ex protocollo
Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 24 februari 1899

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
 Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 DYRSSEN,
 Justitieråden: HUSS,
 LINDBÄCK.

Efter gemensam beredning med cheferna för landförsvars- och sjöförsvarsdepartementen anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 3 innevarande februari inhemtade utlåtande öfver det vid nämnda protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 86, 87 och 123 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll hemstälde föredragande departementschefen, att lagförslaget med de jemkningar, som

af högsta domstolens anmärkingar föränleddes, måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall; och skulle till följd häraf nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. B vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.